

د پښتو غزل تاريخي بهير

په پښتو ژبه کې د اکبر زمينداوري نه د غزل د منزل دوام پيل شو ، چې له نن څخه شپږ سوه کاله وړاندې وه ، نوموړی لومړنی شاعر دی چې مونږ ته يې غزلې رارسېدلې دي ده د مغلي پاچا گوډ تيمور چې په (۷۷۱-۹۰۷هـ) زمانه کې ژوند کاوه هم مهالی و چې د هغه ظلمونه يې په شاعرانه ژبه بڼه انځور کړي دي:

د مغلو تيمور هسي په اور و سوم
چې به هېر پدې ماتم زمينداور کړم
شهبسوار سنگر وال په ادبياتو تاريخ کې اکبر زمينداوري غزلبول شاعر ياد
کړی ، د زمينداوري غزلونه ساده او روان دي او د ولسي غزلو رنگ پرې گډ دی چې
يوه بېلگه يې دا ده :

چې مدام زه ستا ومخ ته نظر وړم
د بېلتون له بېرې زړه زېرو زېرو وړم
چې پر ما دې حکم وشي چې خادم شه
دغه ستا د نغري سور انگار په سرو وړم
چې جمال د مهر و مينې رابنکاره کړې
شين طوطي شم په هوا د مينې پر وړم
چې گفتار دې په بڼه مينه راته وشي
نو بډای شم کوټې کوټې در گوهر وړم
ستا د تورو څڼو خيال هسي طويل کړم
تل په زړه کې دغه فکر زه اکبر وړم

خو په کلي توگه دا هم نشو ویلی چې د پښتو غزل ابتدا به د اتمې هجري پېړۍ څخه شوې وي، ځکه له دې وړاندې په ژبه کې نور شاعران هم موجود وو ، د پوهانو له نظره د دوهمې او اتمې هجري پېړۍ ترمنځ به د پښتو غزل په ملي او عروضي شکلونو خامخا موجود وه ، چې د ماضي په تورو تيارو کې رانه ورک دي ، له اکبر زمينداوري څخه وړاندې شاعرانو به په ملي او عروضي غزل خامخا خپله طبعه ازمايلې وي ، خو په دې اړه کومه بېلگه له مورې سره نشته ، نو ځکه زمينداوري د پښتو د لومړي غزل ليکونکي په توگه يادوو.